

Book Talk: 'HOME SWEET HOMES'

του Ζήση Καρδιανού

Φωτογράφος: Σοφία Τολίκα

Ο τίτλος του βιβλίου της Σοφίας Τολίκα *'Homes Sweet Homes'* προδίδει την γλυκύτητα της ματιάς της φωτογράφου προς το θέμα της – η λέξη *sweet* δεν είναι τυχαία - το οποίο είναι το άμεσα οικείο περιβάλλον της, το σπίτι της και τα σπίτια φίλων και συγγενών που καταγράφει στις εικόνες της, αλλά και οι ίδιοι οι φίλοι και συγγενείς και κυρίως τα παιδιά στα μικρά, συνηθισμένα στιγμιότυπα της ασφαλούς καθημερινότητάς τους. Ταυτόχρονα όμως νομίζω – και αυτό είναι φυσικά η δική μου ανάγνωση – πως έντεχνα υποκρύπτει μια πολύ λεπτή γλυκόπικρη διάθεση προς ένα όχι και τόσο μακρινό παρελθόν, ένα συγκρατημένο ειρωνικό μειδίαμα προς τον μικρόκοσμο του μικροαστικού σπιτιού - φορτωμένο ήδη από πλήθος αναφορών και συμβολισμών και σε άλλες τέχνες πέραν της φωτογραφίας όπως στην ζωγραφική, τον κινηματογράφο και το θέατρο - και το οποίο αποτελεί την σκηνή πάνω στην οποία, σιωπηρά και αδιάλειπτα, συντελούνται οι καθημερινές, κοινότοπες αλλά όχι λιγότερο δραματικές ή κωμικές πράξεις που όλες μαζί συνθέτουν αυτό που λέμε ζωή ή ακόμα καλύτερα οικογενειακή ζωή.

Ο συναισθηματικός τόνος του τίτλου και μόνο, στα αυτιά μου τουλάχιστον, ηχεί με μια μικρή παραφωνία, ακριβώς εξαιτίας αυτής της συγκαλυμμένης αμφιθυμίας, αλλά επίσης εκπέμπει και μια νοσταλγική νότα. Αντικείμενο της νοσταλγίας είναι πάντα κάτι που έχει παρέλθει και φωλιάζει πλέον μόνο στον κόσμο της μνήμης. Σπίτια που αφήσαμε πίσω, φίλιες που ξέφτισαν, άνθρωποι που απουσιάζουν.

Σ' αυτόν τον τόνο που θέτει εξαρχής ο τίτλος του βιβλίου, εναρμονίζονται μία προς μία οι φωτογραφίες που μας περιμένουν στις σελίδες του. Το βιβλίο ξεκινά συμβολικά με την φωτογραφία μιας εξώπορτας ενός συνηθισμένου αστικού σπιτιού. Όμως αμέσως μας δημιουργείται έκπληξη και απορία, γιατί ενώ η είσοδος είναι στολισμένη και φωταγωγημένη με μια εντυπωσιακή γιορτινή γιρλάντα, τα φώτα στο σπίτι είναι σβησμένα! Μα εδώ δεν γίνεται η γιορτή; Μήπως κάναμε λάθος την διεύθυνση; Οι κορδέλες που παρασύρονται από το φύσημα του αέρα, δίνουν στην εορταστική σύνθεση έναν απόκοσμο χαρακτήρα.

Στην δεύτερη σελίδα έχουμε μπει στο χωλάκι της εισόδου και στεκόμαστε αμήχανοι μπροστά στην κυρία του σπιτιού της οποίας βλέπουμε μόνο τα γυμνά της πόδια και το κάτω μέρος της ρόμπας της – προφανώς ανέτοιμη να υποδεχτεί κόσμο τέτοια ώρα – και προς δεύτερη έκπληξή μας, μια σακούλα με πράσινα μήλα να στέκεται υπάκουη δίπλα στα πόδια της. Μήπως προορίζονται για μας; Τι είδους φίλημα είναι αυτό;

Στην επόμενη σελίδα βρισκόμαστε στο σαλονάκι ενός σπιτιού, με τον αναμενόμενο οβάλ καθρέφτη και τα διακοσμητικά πιάτα να στολίζουν τους τοίχους, τα σεμεδάκια και τις φωτογραφίες συγγενικών προσώπων σε παράταξη πάνω στο σώμα του καλοριφέρ – έτσι για να ζεσταίνονται. Μια κανονικότητα που την καταρρίπτει η παρουσία μας παχουλής, ηλικιωμένης κυρίας καθισμένης στην πολυθρόνα της να μας κοιτάει μέσα από μια περίεργη μάσκα με την μορφή αγελάδας και γυαλιά ηλίου.

Η φωτογραφία γενικά διαπνέεται από έναν εγγενή σουρεαλισμό, είναι σουρεαλιστική κατά βάση, αλλά υπάρχουν φωτογράφοι που τονίζουν επιδέξια αυτό το στοιχείο χωρίς να καταφεύγουν σε φορμαλιστικές υπερβολές ή γελοίες τεχνικές κολάζ. Ένα πελώριο κολάζ είναι ο ίδιος ο υπαρκτός κόσμος ολόκληρος, όπως εύστοχα είχε παρατηρήσει ο Luigi Ghirri.

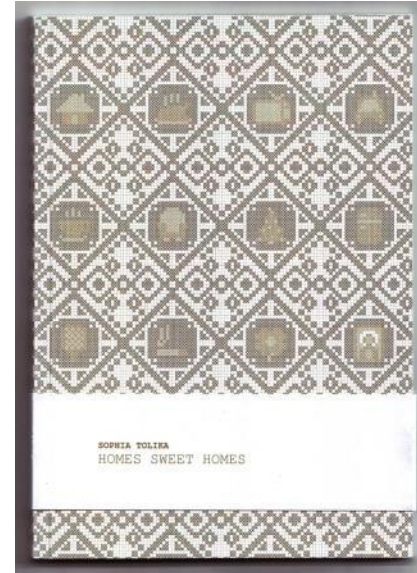
Μέσα από φωτογραφίες σαν αυτές που περιέγραψα, η Τολίκα υπηρετεί τον ομολογημένο στόχο του βιβλίου αλλά ταυτόχρονα τον υποσκάπτει. Με έναν τρόπο φωτογράφισης άμεσο, απλό και ανεπιτήδευτο που θυμίζει αναμνηστική φωτογραφία οικογενειακού λευκώματος, εισάγει μικρές ανατροπές που δεν σταματούν να μας εκπλήσσουν, δημιουργώντας έναν κόσμο που φέρνει στο νου τον παράξενα μαγευτικό κόσμο του Twin Peaks. Και μπορεί η αγαπημένη σειρά να διαδραματιζόταν στις εσχατιές της αγροτικής Αμερικής, όμως η παραδοξότητα που τη στοιχειώνει βρίσκεται παντού, ανάμεσά μας, ακόμα και σε ένα μικροαστικό διαμερισμάκι στο Ντεπώ Θεσσαλονίκης.

Ο φωτογράφος έχει την υποχρέωση σαν άλλος αλχημιστής να ανακαλύπτει το ανοίκειο μέσα από το οικείο, το κωμικό μέσα από το δράμα, την αλήθεια μέσα από το ψέμα και σ' αυτό το πρώτο

Το βιβλίο μπορείτε να το παραγγείλετε στέλνοντας email στο stolika@gmail.com
Κοστίζει 15€ συν ελάχιστα μεταφορικά.

Στοιχεία έκδοσης :

- Homes Sweet Homes
- Σοφία Τολίκα
- Αυτοέκδοση
- 150 αντίτυπα
- 80 σελίδες
- 40 φωτογραφίες
- 14,8 x 21cm
- Ημερομηνία έκδοσης: Αύγουστος 2016
- Σχεδιασμός: [Monoscopic](#)
- ISBN: 978-960-93-8101-7
- <http://sophiatolika.gr/books/>

in[+]frame